

ESBL_{carba}-bildande bakterier, patientinformation, 2014-05-09

Smittskyddsläkarnas smittskyddsblad.

Vad är ESBL_{CARBA}?

ESBL_{CARBA} betyder ”extended spectrum betalactamases med karbapenemasaktivitet”. Det är ämnen (enzymer) som kan bildas av tarmbakterier. Dessa ämnen bryter ner de flesta vanliga antibiotikasorter. Därmed får ESBL_{CARBA}-bildande bakterier motståndskraft (resistens) mot sådana antibiotika. De är därför betydligt svårare att behandla *om* de skulle orsaka en infektion. Alla människor har bakterier i tarmen, den så kallade normala tarmfloran. Den är nödvändig för att bryta ner mat och viktig för immunförsvaret. ESBL_{CARBA}-bildande bakterier är tarmbakterier som kan ingå i tarmfloran under kortare eller längre tid.

Finns det risker med ESBL_{CARBA}?

Den största risken med antibiotikaresistenta bakterier är att inte få rätt antibiotika vid en infektion. De allra flesta med ESBL_{CARBA}-bildande bakterier har dem i tarmen utan att vara sjuka, så kallat **bärarskap**. Bärarskap är inte sjukdom och ska inte behandlas. ESBL_{CARBA}-bildande bakterier orsakar inte sjukdom oftare än andra bakterier. Men om ESBL_{CARBA}-bildande bakterier orsakar **infektionssjukdom** kan inte vanliga antibiotika användas. Därför måste man då oftast läggas in på sjukhus för behandling.

Hur sprids ESBL_{CARBA}?

För att man ska bli bärare av ESBL_{CARBA}-bildande bakterier måste de komma in via munnen. Man kan bli smittad via mat och vatten som är förorenade med tarmbakterier, framförallt i samband med utlandsresa. Bakterierna sprids också via händerna efter toalettbesök. I vården kan ESBL_{CARBA}-bildande bakterier överföras från sår och katetrar mellan patienter, främst via händer.

Kan man bli av med ESBL_{CARBA}?

Eftersom de ESBL_{CARBA}-bildande tarmbakterierna blir en del av den normala tarmfloran kan man bära på dem länge (månader-år). Det går inte att säga hur länge just du bär på bakterierna, men de flesta blir sannolikt av med dem efterhand. Kontroll av avföringsprov behövs oftast inte.

Vad bör du tänka på?

- Handhygien är lika viktigt som alltid. Tvätta händerna med tvål och vatten efter toalettbesök och innan matlagning/måltid. Flytande tvål är alltid att föredra.
- Du behöver inte informera någon i din omgivning om att du är bärare av ESBL_{CARBA}-bildande bakterier.
- Du kan leva som vanligt och umgås med andra. Du kan också ha sex som du brukar.
- Om du har sår, urinkateter eller stomi är det extra viktigt att tvätta händerna efter byte/omläggning. Du bör också duscha istället för att bada i badkar/bassäng.
- Om du har diarré eller avföringsläckage bör du också duscha istället för att bada i badkar/bassäng.
- Om du behöver behandlas med antibiotika är det mycket viktigt att du får rätt sorts antibiotika och att bakterieodling tas. För din egen skull ber vi dig därför informera din läkare/tandläkare om ditt bärarskap/din tidigare infektion.

- Om du läggs in på sjukhus, ska opereras eller vistas på särskilt boende är det bra om du berättar för läkaren att du har haft ESBL_{CARBA}-bildande bakterier. Inom sjukvården och på särskilda boenden är det extra viktigt med noggranna hygien- och städrutiner för att bakterierna inte ska spridas till andra.

Ansvarig Smittskyddsläkare Malin Bengnér, Smittskydd Vårdhygien, Länssjukhuset Ryhov, 551 85 Jönköping. Tel 010-242 23 34.